

קול התורה

באלעד

העלון לשבת קודש

פרשת אמור תשפ"ה

גליון מס' 1220

הדלקת נרות:

7:03

צאת השבת:

8:13

חזו"א:

8:18

ר"ת:

8:47

דבר המערכת

הרה"ג רבי משה יחיאל דדון ר"מ ישיבת "אבן האזל"

סוגיא מהפרשה

בספר המצוות (מצוה ט') דגדר מצוות קידוש השם עיקרה הוא לפרסם את האמונה בה' לעולם,

דין עשרה לתפילה ולקידוש ה'

נאמר בפרשתינו (כב-לב): "ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני

וכלשונו: וענין זאת המצוה אשר אנחנו מצווים לפרסם את האמונה הזאת האמיתית בעולם, ושלא נפחד בהיזק שום מזיק, ואע"פ שבא עלינו מכריח גובר אשר יבקש ממנו לכפור בו יתעלה לא נשמע ממנו. וכו' עיי"ש לשונו הנפלאה. ומבואר דדין עשרה של קידוש ה' הוא ל"פרסום" האמונה בהש"ת.

אבל גבי עשרה של דבר שבקדושה הנה אין הטעם משום פרסום אלא משום דלדבר שבקדושה צריך "ציבור", דלציבור יש מעלה מיוחדת וכדאיתא בברכות ובמגילה (שם) וכנאמר בתהילים (פכ-א) 'אלוקים ניצב בעדת אל' דכל בי עשרה שכינה שריא. וברמב"ם (פ"ח מתפילה ה"א) כתב תפילת הציבור נשמעת תמיד ואין הקב"ה מואס בתפילה של רבים. כללו של דבר, לקידוש השם נדרש "פרהסיא" ולדבר שבקדושה נדרש "ציבור" להשראת השכינה.

ומעתה יש לחלק טובא דלגבי 'ציבור' בזה נאמר דינים מיוחדים של ציבור, שיהיו דוקא ישראל זכרים וגדולים. אבל לגבי 'פרהסיא' אכן מועיל גם בנשים ובקטנים. ואמנם הוא חידוש ולפי דכאמור דשני הדינים נלמדו מאותו דרשא ומ"מ הגדרים שונים וכו"ל. וצריך לומר דעיקר הילפוטא הוא דבעינן עשרה אלא דלכל דרשא טעם וממילא גדר שונה.

וזהו הביאור בשיטת הר"ן דס"ל דשייך פרהסיא גם בבני נח, ולהנ"ל הוא מובן דס"ל להר"ן דגם בבן נח שייך פרסום האמונה כאשר בן נח מוסר נפשו. וגם רש"י מודה לכך אלא דס"ל דקידוש ה' הוא רק לבני ישראל.

ולפי"ז יובן למאוד משי"ח הש"ך (י"ד סי' קנ"ז סק"ד) דלדין עשרה לקידוש ה' א"צ שיהיו העשרה נוכחים במקום של המסירות נפש. וכ"כ בשו"ת התשב"ץ (ח"א סי' קנ"ח). והוכיחו כן מאסתר דודאי לא היו שם עשרה שנוכחים ומ"מ חשיב שהיה בפני עשרה ולפי שהיה ידוע הדבר לעשרה. ובפשוטו הוא תמוה. מה שייך 'ונקדשתי' כאשר אינם נוכחים. אך להאמור יובן היטב, ומשום דא"י ענין של 'ציבור' אלא ל'פרסום' האמונה שידוע שמסר נפשו על האמונה בהש"ת ולזה מועיל אף באינם נוכחים.

עוד דרשו חז"ל מפסוק הנ"ל שבכל דבר שבקדושה בעי עשרה, וכדאיתא בברכות (כא:): דאין היחיד אומר קדושה שנאמר 'ונקדשתי בתוך בני ישראל' ואתיא תוך תוך וכו"ל. וכן הוא במגילה (כג:).

אכן מצינו חילוק בין ב' דינים אלו, דגבי עשרה לתפילה פסק הרמב"ם (בפ"ח מתפילה ה"ד) שצריך שיהיו העשרה ישראל זכרים וגדולים. וכן פסק השו"ע (או"ח סי' נ"ה ס"א). ואילו

גבי פרהסיא דקידוש ה' כתב הרמב"ם (בפ"ה מייסודי התורה ה"ד) רק שצריך שיהיו עשרה מישראל. ולא הזכיר שצריך שיהיו זכרים וגדולים. וכבר תמה בכך המנחת חינוך (מצוה רצ"ו אות י') ונשאר בצ"ע על הרמב"ם.

ובאמת אף שהרמב"ם בהל' קידוש ה' לא יורד לפרטים מ"מ הפוסקים נקטו בשיטתו דס"ל דמהני אף נשים. וכ"כ בשו"ת אור גדול דס"ל דאף נשים מצטרפות לעשרה. וכ"כ בגליוני הש"ס (על סנהדרין שם). ויעיין שם באור גדול שנסתפק דאפשר שיועיל קטנים לעשרה דקידוש ה', ואף דלתפילה לא מהני. וצ"ב מאי שנא מתפילה. וביותר, הלא דין עשרה לתפילה ודין עשרה לקידוש השם נלמד מאותו דרשא, ומדוע שיהא חילוק למעשה.

ועל דרך זה יש להקשות במה שנחלקו רש"י והר"ן על הגמ' בסנהדרין שם, דרש"י נוקט את הגמ' כפשוטה דבעינן דוקא עשרה ישראלים, אבל הר"ן שם חולק וסובר דלהשיטות שכן נח מצווה על קידוש ה' בפרהסיא א"כ מתקיים הפרהסיא שלו בעשרה גויים. ודברי הגמ' דבעינן ישראלים זהו בקידוש ה' של ישראל. והוא תמוה, דלכאורה לא מצינו אצל בן נח ענין עשרה כלל.

והנראה בזה, ובהקדם הנה כתב הרמב"ם

"אמור אל הכהנים בני אהרן" (כא, א) "אמרות ד' אמרות טהורות, ומה שהקדוש ברוך הוא מזהיר את ישראל, בשביל קדושתן וטהרתן" (מדרש תנחומא)

וביאר בספר "דברי שערי חיים" שמכיון שבני ישראל הם כה קדושים וטהורים, לכן עליהם להיות מופרשים מכל תועבה וטומאה ולהיות נעלים יותר ומרוממים יותר מכל אומה ולשון. בן מלך שאוכל מאכל גס, מיד נחלה הוא. אך איש כפרי ופשוט לא יחלה מכל מאכל גס, כי רגיל הוא בכך. בני ישראל, מפני קדושתם ועדינותם, רגישים הם מאד לגבי כל טומאה קלה שמזיקה להם, ולכן צריך להזהרים מאד על כך.

ככל שאדם נעלה ומרומם יותר, כך עליו להתקדש יותר ויותר, וכפי שמצינו בפרשתינו שהכהנים בגלל קדושתם ורום מעלתם שקיבלו בזכות אהרן הכהן, צריכים להתקדש ולהיטהר יותר מכל ישראל ולהתרחק מכל הטומאות שברחוב. כמו כן נזיר המקבל עליו נזירות צריך להתרחק מכל טומאה ואין זה ציווי רק לכהנים שיתקדשו, אלא כל יהודי וכל בן תורה צריך להזהר ולהתרחק מכל טומאות העולם.

וכדי להגיע לעדינות הנפש ולזכות הרעיון הדרושה מיהודי אי אפשר לחיות סתם-כך ולהמתין להשראה או לטהרה שתגיע מאליה. כדי להגיע לפסגות, צריך האדם להשקיע כוחות ולהעפיל אליהם. עלינו ללמוד תורה ולהגות בה כפי האפשר ולהשתלם בחכמת המוסר ובההשבה אל הלב. להתחזק בעצמנו ולחזק את בני משפחתנו, מבלי להרפות, מבלי לעצור באמצע שלבי הסולם.

על הפסוק בהמשך פרשתינו (כב, לב) "ונקדשתי בתוך בני ישראל" דרשו חז"ל על חובתנו לקיים מצות עשה של קידוש ה' בגופינו. וכאשר עומדים על יהודי עם חרב וחנית ומודיעים לו שאם לא יעבוד ע"י ירצחו אותו, מצווה הוא למסור את הנפש למען כבוד ה' וקדושת שמו יתברך בלא הרהורים, פשרות או מחשבות זרות. ואכן, בכל הדורות רבבות אלפי בני ישראל מסרו נפשם למיתה, לשחיטה ולהריגה, ור"ל על קדושת שמו יתברך.

למות על קידוש ה' היא מדרגה עליונה, בה מחויב כל אחד ואחד מישראל, ללא יוצא מן הכלל. ואמנם כשם שאנו מצווים למסור את הנפש ולמות על קידוש הית"ש, כך חובתנו לחיות בכל רגע ורגע ע"פ קדושת ורצון הית"ש. חובתנו למות כיהודים, אך חובתנו התמידית והיומיומית היא לחיות כיהודים, לשמור על פרטי המצוות בין אדם למקום ובין אדם לחבירו, כפשוטו, לקיים מצוות ה' ולעסוק בתורה וחסד עם זולתו, למסור את הנפש בתמידות לקיום רצון הבורא ית"ש ולהיות עבדים נאמנים לו יתברך בכל רגע ורגע. כאשר היום ערש"ק יום ההילולא של הרשב"י זיע"א שמסר נפשו לחיות על קידוש השם.

היום ערש"ק, ל"ג בעומר, נוהרים רבבות יהודים למירון, לשפוך שיח לפני נורא עלילה בצינונו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי. מנהג התפילה על קברי צדיקים מובא כבר בגמרא בסוטה (לד, ב), שכלל עלה להשתטח על קברי האבות, כדי שייבקשו עליו רחמים ויצילוהו מעצת המרגלים. המנהג להתפלל בקברי צדיקים מוזכר במדרש קהלת (פרשה י') ובזוהר הקדוש במספר מקומות. ורש"י ביבמות (קכב, א) כותב כי "ובתשובת הגאונים מצאתי כל הנך ריגלי דאמוראי, היינו יום שמת בו אדם גדול קובעים אותו לכבודו, ומדי שנה בשנה כשמגיע אותו יום מתקבצים תלמידי חכמים מכל סביביו ובאים על קברו עם שאר העם להושיב ישיבה שם". בספר חסידים (סי' תנ) מובא ש"ברזילי הגלעדי אמר אמות בעירי, כי הנאה יש למתים שאהביהם הולכים על קבריהם ומבקשים על נשמתן טובה ומטיבים להם באותו עולם, וגם כשמבקשים מהם, הם מתפללים על החיים". העליה לקברי צדיקים מוזכרת בשיטה מקובצת (כתובות קג, ב), בספר החרדים (פס"ה) בשם הרמב"ם, ובעוד מקומות רבים בספרי הראשונים והאחרונים.

ידועים דברי אדוננו הגר"א ז"ל בפירושו לתיקוני זוהר, שמיום שחרב בית המקדש, אין הקב"ה משרה שכינתו אלא על קברי צדיקים. ובאגרת תלמיד האור החיים הקדוש תיאר בפרוטרוט על השתטחות רבו הגדול על קברי צדיקים רבים, וביניהם קבר הרשב"י ז"ע, שעל סגולת העליה לקברו הפליג בדברים נפלאים. ואכן, אין ספק שבעליה לצינונו של רשב"י ז"ע במירון פועלים כל העולים ישועות ע"י תפילותיהם ובקשותיהם, כמבואר בספרים ובמנהגי ישראל, וכפי המקובל מקדמא דנא. ממנהגו של הקדוש האריז"ל, כמובא ב'שער הכוונות'.

לומדי התורה הממיתים את עצמם למען הקב"ה, באהלה של תורה, הם הממשיכים את דרכו של רשב"י כשעליהם נאמר אִשְׁרֵי הָעָם לִוְמָנָהּ, וְאִשְׁרֵי הָעוֹמְדִים עַל סוֹף. לומדי התורה מוסירים את הפרנסה והכלכלה וחיי הרווחה הנוחות כדי לשקוד על דלתי התורה הקדושה. לעיתים מדובר במסירות נפש כפשוטה של כל בני המשפחה. אך אנו ששים ושומחים לעשות זאת, להתעסק כל העת ב"מכתב לאלקים" ולהתקדש בקדושת הקב"ה ותורתו. וגם בימים אלו שקמים רשעי ברית, בזה אחר זה, כדי להילחם בתורנתו, אנו נמשיך ללמוד במסירות נפש. המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעורר. וע"י החיזוק התמידי בלימוד התורה נזכה לזכות הרשב"י וכמאמר הפייט אותו חיבר ה"בן איש חי" זיע"א **תוֹרָתוֹ מִגֵּן לָנוּ, הִיא מַאֲרִית עֵינֵינוּ הוּא יִמְלִיץ טוֹב עֲלֵינוּ, אֲדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחֵא.**

שבת שלום

האם שכן יכול לקחת לעצמו חלק מחדר המדרגות הסמוך לביתו - מקום שאין שאר השכנים יכולים להשתמש שם

אף שאי"ז הפרעה כ"כ, [אבל בחצר משותפת אם זה לא מפריע כלל היו יכולים לכפות ע"ז את הגר שם]. ובפרט כשזה מקום צדדי שלא הפריע לו, וב"ד לא התיר מדינת להכניס שם את הברזלים בקרקע של השני, אף שזה מנע את אפשרות עשיית הסוכה של העליון, כיון שא"א לקחת מהשני דבר קבוע, ואין בזה משום מידת סדום, ולא נאמר בזה כופין על מדת סדום, לתת את החלק שלו, כמו שביארנו במק"א. וה"ה כאן בחדר מדרגות אף שהוא משותף, אבל יש לכ"א מהשכנים חלק.

וראה מש"כ בשו"ת שערי שלמה ח"א סימן מ"ו ס"ק י"ט ד"ה ואולי, שיש לדון בשכנים בדבר שאין מפריע אם אפשר להכריח על שימוש קבוע, משום שאדעתא דהכי השתתפו, שלא ינהגו ביניהם במידת סדום. ובנידון כאן אם ע"י לקיחת המקום לעצמו יגרם להוספת דירה בפועל, שעושה שם דלת פנימית, ואין השכנים מסכימים לכך אינו יכול להשתמש שם, משום דאי אפשר לקחת מהשותפות דבר באופן קבוע שיהיה כשלו, ראה מש"כ בשו"ת שערי שלמה סימן כ"ג ס"ק ב' וס"ק ט' ע"ש, ובפרט כאן שאי"ז כלל מידת סדום, שהשכנים רוצים למנוע את הבניה שלו שלא יהיה להם עוד דיירים בבנין, שיכולים למנוע, והמתיר את זה שהשכן יכול לקחת לעצמו מהחלק המשותף, אינו אלא טועה, וכ"כ בשו"ת שבט הלוי ח"ח סימן רצ"ט, וכן הורה הגר"נ קרליץ צ"ל, וכן מורים בב"ד למעשה.

ואינו דומה להכנסת זיז קטן לאויר חצירו של השני, שאפשר להכניס אף בלי רשות השני, ראה מש"כ בשערי שלמה ח"א סימן כ"ג ס"ק ג' ה', דשם זה ענין של שימוש ואין זה לא לקיחת הדבר, וגם זה הוא רק בדבר קטן כמו זיז, או חבלי כביסה וכיו"ב, ודבר שכל העולם נוהג כן, ואין מקפידים בזה, וראה מש"כ שם בסימן מ"ו ס"ק י"ט, דאי"ז חשיב תשיש קבוע בקרקע דזה אסור, שנקרא שלוקח מהשני, אבל הכנסת זיז הוא דבר מועט ע"ש.

ולכן אף במבואה קטנה סמוך לדירה, אפשר מעיקר הדין למנוע ממנו, שזה בכלל חדר המדרגות המשותף, אף שלמעשה אף אחד אינו נכנס לשם, ואין לשכנים שום תועלת וענין בזה, וכן במקום ססמוך לכניסה שבקומה האחרונה, [שרק הוא משתמש בזה בפועל]. אף אם זה נחוץ מאוד למי שגר שם, אבל א"א לקחת בפועל מהאחרים ששותפים בזה, אמנם מכיון שאין לו שום היזק ונפק"מ בזה אם השכן יבנה שם, ויכול לעבור שנים, ולא ידע אפילו שהשכן בנה שם את זה, ראוי לנהוג לפנים משורת הדין לתת לשכן רשות לבנות שם, [אם איב"ז סיבה אחרת, שהשכן מפריע לו וכיו"ב], ואם הוא חושש שהשני יגדיל בזה את חלקו בשותפות, אפשר לכתוב בכתב שאין זה מתווסף לזכות הקנינית שלו. ואולי להכניס להם הדבר בטאבו. ויש מי שטוען שאי אפשר למנוע אותו מלקחת לעצמו, אך א"א לומר כן. וכן דעת הגר"נ קרליץ צ"ל שא"א לקחת את החלק הזה לעצמו בלי רשות כל השכנים.

העולה לדינא:

א. שכן שרוצה לסגור לעצמו חלק הסמוך לביתו בחדר המדרגות, יכולים השכנים לעכב עליו, שלוקח ומשתמש שימוש קבוע ותמידי בחלק של השותפים האחרים.

ב. שכן שרוצה להשתמש באויר השטח המשותף, באופן שאינו מפריע לאחרים, אין יכולים לעכב עליו שע"ד כן נשתתפו. ושונה הדבר בחדר מדרגות, משום שכאן הוא לוקח לעצמו דבר של אחרים, אפילו שאנחנו מפריע להם בזה.

ג. לא אמרין בזה כופין על מידת סדום, דמידת סדום לא מחייבת לתת את שלו לאחרים.

ד. עכ"פ נראה דבאופנים שאין מפסיד ומפריע לשכנים, ראוי נהוג לפנים משורת הדין. ויכולים לבטח לעצמם שזה שלהם ע"י חוזה, או להכניס את ההסכם שאינו שלו בטאבו.

נשאלתי אם שכן יכול לקחת לעצמו חלק מחדר המדרגות המשותף ססמוך לביתו, ולסגור את זה לעצמו, אם אינו מפריע בזה כלל לשכניו, או שרוצה לעשותו למעבר פרטי בחדר המדרגות, וכגון שיש מבואה ליד ביתו השייכת לכל הבנין, אבל אף אחד לא משתמש שם חוץ מבעל הדירה, או בדירה בקומה האחרונה, שאף אחד לא משתמש שם וכיו"ב, האם יכול לסגור לעצמו.

והנה אם כתוב בחוזה שכל חדר המדרגות הוא משותף, או שכתוב שהחוזה הוא בהתאם לחוק בתים משותפים, שכותבים כך כיום ברוב הבניינים החדשים, ובפרט בקרקעות המשווקות ע"י מנהל מקרקעי ישראל, שהם מחייבים לכתוב כך בחוזים, וזה תופס על פי דין, כמש"כ בשו"ת שערי שלמה ח"א סימן ט', שזה תנאי שבממנו אין יהיה השותפות שלהם, כמו שביארנו שם. וא"כ כל השכנים שותפים בכל חדר המדרגות, ויכולים למנוע מהשכן הסמוך לקחת לעצמו, משום שזה רכוש שלהם, ואיב"ז משום מידת סדום, שאין אדם חייב לתת משלו לאחרים, בשונה מזכות שימוש במקום, ראה מש"כ בשערי שלמה ח"ג סימן מ"ה, בגדר כופין על מידת סדום, דאי אפשר לכפות לתת את הדבר שלו לאחרים, אפילו אין לו שום נפק"מ בזה ע"ש.

ויש לדון באופן שהשכנים בקומה שלו, ממול הדירה שלו מסכימים שיסגור לעצמו ליד דירתו, והשכנים משאר הקומות אין מסכימים שיסגור, אף כשאין להם שום נפק"מ בזה, רק מתנגדים מצד שאין רוצים לוותר על הבעלות שלהם ברכוש המשותף, האם יכולים לעכב.

והנה לכאורה כמו שאדם יכול לבנות באויר החצר המשותף, אף על חצר פרטית בבנין משותף, במקום שודאי אינו מפריע לשכנים, דאף שלוקח מהאויר של השותפים, אי אפשר למנוע לבנות שם, משום דאמרין דאדעתא דהכי השתתפו, שכל אחד מהשותפים יוכל להשתמש בשותפות במה שיכול אם אינו מפריע לשכנים, ראה מש"כ בח"א סימן כ"ג, אף שודאי חלק זה אינו שלו, ואין לו שום זכות לקחת שום חלק מהשותפות לעצמו, אבל הוא יכול לקחת לשימושו אף שהוא שימוש קבוע, אם אינו מסתיר כלל, אבל הבעלות היא באמת של כולם, ולא יחשב עי"ז שיש לו עוד מטרים בבנין, ואם ישברו את הבנין לא יהיה לו יותר מטרים ממה שהיה לו קודם, אלא יהיה של כל השותפים כפי שכתוב בחוזה או בטאבו. [וגינה פרטית וכיו"ב], אם זה מסתיר את השמש של הגינה, יש לדון לכא' אם יכול לבנות מעליו אם מפריע לבעל הגינה (תחתון) במניעת השמש ממש, או במניעת האור, לכא' יכול לעכב עליו, אבל אם הוא בונה למעלה כמה קומות מעל זה, לכאורה א"א למנוע ממנו, שאי"ז ממש הפרעה. ויש לדון כ"פ אם זה מפריע לסוכה של בעל הגינה, ועד כמה אפשר לטעון על חצר גדולה שרוצה שלא יבנו שום גג מעליו, כמו שקנה אותה, דעוד כמה השתעבדו הדיירים מלמעלה לתת לו שמים פתוחים לסוכה ולאויר, ויש לדון בזה עוד בע"ה, ואכמ"ל].

ונראה שאין הבונה יכול לקחת חלק מחדר המדרגות הסמוך לביתו לעצמו, משום שזה דבר משותף השייך לכל השכנים, ואינו יכול לקחתו לשימוש שלו כדרך בעלות, והשכנים יכולים להתנגד שאדם אחר יקח חלק מהשותפות באופן קבוע, כלום משלהם בקביעות, אפילו במקום שאף אדם אחר לא יכול להשתמש שם רק הוא, [ואיב"ז כופין על מידת סדום, ראה בטור סימן קנ"ג (אות כא). והר"ש והר"א שקובע עובדות ואח"כ יצטרך להתעצם עמו בדין, עיין בסימן קנד סעיף טז, וביארנו בח"ג סימן מה].

וכמה פעמים היו מעשים בב"ד שאחד רצה לבנות רלסים לעשות סוכה, והיה צריך לתקוע ברזלים בחצר של השני כדי להחזיק את הסוכה, ובעל החצר התנגד להניח אצלו, אפי' באויר

ובזה יובן מש"כ הרמ"א (על השו"ע או"ח סי' תר"צ) להסתפק אם נשים יכולות להצטרף למנין עשרה לקריאת המגילה. ומקור הספק כבר בהג"ה אשר"י בפ"ק דמגילה והביאו הטור (תרכ"ד). ולכאורה אין לזה הבנה. אכן להנ"ל אתי שפיר, דכיון דמצוות קריאת המגילה הוא לפרסומי ניסא ונתבאר דלענין פרסום ופרהסיא אף נשים בכלל א"כ אפשר אולי לצרף נשים.

להולדת הבן

הרב **זאב פליגומן ומש'**
השלום זכר יתקיים אי"ה בליל ש"ק
בביהמ"ד קהל חסידים רח' ר"מ 13

להולדת הבן-הנכד

הרב **חיים נח ורמברנד ומש'**
וחמיו הרב **אליהו מילר ומש'**
השלום זכר יתקיים אי"ה בליל ש"ק
בביהמ"ד חניכי הישיבות רשב"י

הרב **יונתן חיים כהן ומש'**
ואביו הרב **איתן כהן ומש'**
וחמיו הרב **רפאל כהן ומש'**

הרב **רפאל קוק ומש'**
וחמיו הרב **אליאב גורטלר ומש'**
השלום זכר יתקיים אי"ה בליל ש"ק
בביהמ"ד מאור שרגא ק"ג (עד 23:45)

בהכנסו לנועם עול תו"מ

הרב **ישי שנדורפי ומש'**
ובנם הבח' **שמואל עקיבא שיחי'**

באירוסיו הבן

הרב **מרדכי קליינר ומש'**
ובנם החתן **יוסף לייב שיחי'**

באירוסיו הצאצאים

הרב **רחמים ברכץ ומש'**
ובנם החתן **מיכאל אברהם שיחי'**
עב"ג בת הרב **אי"ש לביא ומש'**

בנישואי הבן

הרב **צבי לוינזון ומש'**
ובנם החתן **יאיר שיחי'**

כולל ערב - הלכה (תרו"מ)
בניכ"ג משכן משה רח' שמעיה
שעתיים לימוד - מלגה גבוהה
לפרטים והרשמה 0527657297

פרשת השבוע

את תבואת שדהו, כדי שלא יחוש יותר מדי בעלות על השדה, כאילו היא שלו לחלוטין. לכך הורה לו לעשות איזו מצוה בשדה, ואז אז יוכיח את אמונתו כי "לה' הארץ ומלוואה". כיון שכך, היה ניתן לומר שכל זה רק בשדה שלא עשו בה כל מצוה, אבל שדה שכבר הביאו ממנה עומר, או שתי הלחם, הייתי סובר שיהיה פטור מלהניח בה פאה. לפיכך אחר שכתבה תורה פרשת העומר שבה והזכירה מצות פאה, ללמדך כי אפילו משדה שקיימו בה מצות הבאת העומר, חייבים להניח פאה. "כי אני אלקיכם", ואני המצוה אתכם להניחה בכל מקרה.

(רבי איצלה מוולוז'ין)

שבע שבתות תמימות תהיינה. עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום (כ"ג, ט"ו-ט"ז)

בספר "שערי שלום" לרש"ד רבינוביץ הביא רמז נאה ששמע: מהמלה "שבע" עד "תספרו חמשים יום", יש בדיק ארבעים ותשע אותיות, כנגד ימי הספירה.

וקראתם בעצם היום הזה (כ"ג, כ"א)

כתב ה"עמק דבר", כי "בעצם היום בא לאפוקי לתוספת שלפניו, ומסיים "ודלא כמגן אברהם" [שכתב הטעם לא להקדים לביל עצרת משום שצריך 'תמימות']".

והכתב ה"נחל אליהו" לקיים שניהם: הרי דבר זה גופא צריך ביאור, מה נשתנה עצרת משאר מועדות שאמרה בו תורה "בעצם היום הזה" למעט תוספת. ונראה לומר כי הטעם הוא שמשום שקידוש העצרת תלוי במה שהוא ממחרת השבת השביעית, לכך אי אפשר לקדשו עד שיכלו לגמרי שבע שבתות תמימות. נמצא שטעמו של המגן אברהם "זהו טעמא דקרא, ואילו ואלו דברי אלקים חיים.

משא"כ ראש חודש, שאינו מקרא קודש, וכל חיוב ההזכרה בו אינו אלא משום קידוש החודש, על כן מעיקר הדין אין חיובו אלא פעם ביום, שהרי קידוש החודש אינו מחובת היום כלל, ואף אם קידשו ביום כ"ט מקודש.

זהו שאמר הכתוב "אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אותם במועדים" דכיון שהם "מקראי קודש" אזי "תקראו אותם במועדים". להוציא ראש חודש, שאינו מקרא קודש ולכן אין בו דין לקראו במועדו דוקא. (ברם, עי' ברכות ל', ב' שהטעם שבלילי ראש חודש אינו חוזר הוא שאין מקדישים את החודש בלילה.)

(רבי אלעזר משה הלוי הורוויץ)

אלה הם מועדי. ששת ימים... (כ"ג, ב'-ג')

כתב האלשיך הק': מספר השבתות והימים-טובים שבימות השנה - שבעים. שבעים הימים הללו הם כצניורות להריק שפע קדושה מהעולם העליון, כל אחד ואחד מהמקורות המיוחדים למעלה, לכל אחד ואחד ממקום בחינתו.

וכנגדם הם שבעים הזקנים שנחה עליהם הרוח (בפרשת בהעלותך), להריק שפע קדושה בעולם, ותהיה להם הכנה להריק שפע נבואה וכו', כנודע ליועיד חן.

ובקוצרם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקוצרך ולקט קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזוב אותם אני ה' אלקיכם (כ"ג, כ"ב)

מדוע חזר הכתוב על מצות פאה, אחר שנשתנה כבר בפרשת קדושים (ט"ט, ט', ראה רש"י כאן).

אלא, כל הטעם שציוה השם יתברך להניח פאה שעה שאדם קוצר

והכהן הגדול מאחיו אשר יצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו ללבוש את הבגדים את ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרם (כ"א, י')

בדרך הפשט אפשר לומר, שלכן האריך פה הכתוב בתואר "הכהן הגדול", כדי להשיענו טעם האזהרה. ויבואר הכתוב כך: והכהן הגדול מאחיו אשר יצק על ראשו שמן המשחה - לכן את ראשו לא יפרע, ומאשר מלא את ידו ללבוש את הבגדים, בגדי קדש הם - לכן את בגדיו לא יפרם (עיי' שו"ת משיב דבר ח"ב סי' צ"ט). (הרש"י)

ושמרתם מצוותי ועשיתם אותם אני ה' (כ"ב, ל"א)

הלשון "ושמרתם" ללמדנו בא, על אופן עשיית המצוה כתיקונה. כי דבר זה יתכן רק בעת שהיה לאדם תכונה וציפיה מראש, לעשות ולקיים כדי למלא את רצונו יתברך. שכן רק אם היה שומר ומצפה לזמן בוא קיום המצוה, כי אז יקיימנה בחביה ובכל ההידורים. וכשם שמצינו בפסוק "ואביו שמר את דבר" (בראשית ל"ז, י"א), שפירשו, שיעקב שמר בלבו וציפה לעת קיום והתגשמות חלומו של יוסף, כמו כן כאן, השימור הוא הציפיה היחול שיוזמן לו קיום המצוה כתיקונה.

אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אותם במועדים (כ"ג, ד')

חלוק הוא דינו של ראש חודש מדין ימים טובים לענין הזכרת היום ב"עילה ויבוא", שביום טוב אם שכח בערביית יו' לחזור, ואילו בראש חודש אינו חוזר. הנה פשט לשון הגמרא ורוב הפוסקים הוא, שמספיק הזכרה אחת בראש חודש. והטעם, משום שדין ההזכרה יום טוב חיובו משום שהוא "מקרא קודש", אשר כל היום בכלל.

מעשיהם של צדיקים

כאשר עלה רבי נתן זצ"ל על כס הרבנות בלונדון, מצא את הקהילה במצב התפוררות. הרפורמים יסדו לעצמם בית כנסת מיוחד, שהיהוה מעוז לחתירה נגד קיום התורה והמצוות. הוא לא היסס להבהיר את עמדתו הבלתי פשרנית נגד הרפורמים.

סמוך לבואו לאנגליה חתם על הכרוז "שלומי אמוני ישראל", כרוז המחאה על החלטות אסיפת הרפורמים בבראונשווייג. חתימה זו הפיגה אשליות של כמה חובבי חידושים, כאילו ר' נתן אדלר, הוא רב "מתקדם". במשך הזמן היו לו הזדמנויות נוספות רבות להוכיח להם שאין חלקו כהם וגורלו ככל המומנם.

בראש מעייניו, עמד הצורך לדכא את התנועה הרפורמית ולחסל את השפעתה. אחת מפעולותיו הראשונות היתה ייסוד בית מדרש לרבנים ומורים ובתי ספר לנוער- שיהווהו בדרך התורה. הוא ביקש להחדיר לימוד תורה לכל הגילאים, ובעצמו נתן שיעורי גמרא ברמה גבוהה. כדי למשוך את הנוער מבתי עניים וחלשים ביהדותם, יסד מערכת של חינוך תורני חינם. דאגתו השניה היתה נתונה לאיחוד בתי הכנסיות השונים בלונדון והכנסתם תחת מרותו. בכך רצה למנוע השפעות שליליות והחדרת מנהגים

חדשים. לא אחת הופעלו עליו לחצים שיתיר חידושים המתבקשים מ"רוח הזמן". הרפורמים השתמשו בעתון היהודי האנגלי הנודע "ג'אזש כרוניקל", שהחל הופעתו סמוך לבואו של ר' נתן אדלר. כשנודע לרב על כוונת הרפורמים לבטל את יום טוב שני של גלויות, נשא דרשה תקיפה. עיקר עניינה היה לקיים ולחזק את שמירת היום הזה. ב"כרוניקל" פורסם מיד מאמר מלא לעג על הרב ועל נימוקיו לשמירת יום טוב שני. אולם ר' נתן לא הרפה והמשיך רבות בשנים להטיף לקיום מצוות בשלמות. במאמצים גדולים החדיר לתודעת הצבור שהתורה המסורה לא תהא מוחלפת.

הוא נדד מבית כנסת אחד למשנהו. השמיע בהם את דרשותיו, שנועדו לחזק את את מתפלליהם בקיום מצוות. לעיתים ערך מסעות בערי אנגליה, כדי להשפיע מרוחו על הקהילות החדשות שנוסדו בהן. ידו השיגה גם את הקהילות היהודיות המבודדות והמוחזקות מעבר לאוקיינוסים, שהשתייכו לאמפריה הבריטית. ברצונו להבטיח את נאמנותן לשלוחן ערוך, הוציא תקנון שחייב את כל בתי הכנסת של האמפריה.

גם בסדרי הכשרות השתדל לשפר את המצב. באחת מתשובותיו סיפר: "פה נוהגים זה שלשים

רבי נתן אדלר זצ"ל בעל ה"נתינה לגר"

שנה להקיד העגלים קודם שחיטה, להלבין הבשר, וכאשר באתי לכאן זה טו"ב שנים ושמעתי דבר זה- התחלחלתי. ושמעתי כי הרב המנוח זצ"ל עם הב"ד הספרדית חקרו ודרשו וראו כמוני

כל ההקזה שאוחז האומן... והכלי הוא נעשה בחכמה להציל הבהמה מכל צער בעלי חיים... בכל זאת אמרתי: אולי הניחו לי מקום להתגדר, ואמרתיו להשוחרים פה שלא לשחוט עגלים כאלו". היה תקיף בעניני כשרות, ולא נרתע מלמצות את הדין עם קצבים שלא שמעו בקולו. לפעמים מררו הללו את חייו. יש ותבעו אותו לערכאות של גויים, וערכו נגדו משפטים מתישים. אך הוא עמד על דעתו עד שניצח. מומחיותו הגדולה בעניני כשרות מזון מן החי, מיני עופות טהורים וכדומה, הוציאה לו מוניטין ברחבי העולם, וגדולו הדור לא חדלו מלפנות אליו בבירור שאלות כאלה.

מעמדו בקרב בני דורו היה רם ונישא. רבים מהם התחשבו בדעותיו ופסקיו. עוד בהיותו רב צעיר בהאנובר, אברן בן 32, העיד מן החתם סופר על עצמו, שהוא נתן ידו לתרגום הש"ס בגרמנית, מפני שנאמר לו, בטעות, כי "חברת גדולי עולם צדיקים ואנשי מעשה" משתתפים בו, ולדוגמא ציין החת"ס את שמו של "הרב הגדול הצדיק מוה"ר נתן אדלר כ"ץ, אב"ד דק"ק הנובר,

וליועיד כי הרב הזה מוחזק לצדיק ותלמיד חכם, אמרתי החלק יעיד על הכל". כמוכן שבסופו של דבר התברר שמדובר בשמועה כוזבת (ליקוטי תשו' חת"ס, חלק המכתבים, סימן ל"ח).

פעלתנותו העצומה של הגאון רבי נתן אדלר זצ"ל בעל "נתינה לגר" בכל צרכי עם ישראל, בגוף וברוח. לא מנעה ממנו את השקידה על התורה והרבות בה חילים. הוא כתב פירוש חשוב לתרגום אונקלוס בשם "נתינה לגר", שנדפס בחמישה חומשי תורה עם עשרה פירושים בהוצאת ראם (וילנא תרל"ה). פירוש שזכה לכמה מהדורות. כן חיבר ביאור קצר על הפירוש המיוחס לרב האי גאון על סדר טהרות (נדפס בקובץ מעשה ידי גאונים קדמונים, ברלין תרט"ז). קובצי דרשות שלו נערכו באנגלית בשם "אמונת ישראל" ו"ברית אחים".

רוב היצירה התורנית הפוריה שלו לא הגיעה לדפוס. בכתב יד נשארו חידושים על הש"ס והפוסקים, שאלות ותשובות, פירוש בין שלושה חלקים על תרגום יונתן לנביאים בשם "אהבת יונתן", תרגום גרמני ואנגלי של ספר "הכוזרי" לרבי יהודה הלוי. מלבד כל אלה מפוזרים בספרי חכמי דורו הרבה מתשובותיו, פסקיו, ופירושויו בהלכה ובאגדה.

במאבק נגד הרפורמה

מתולדותיו

רבי נתן אדלר זצ"ל בעל "נתינה לגר", נולד בום כ"א בטבת תקס"ב, שלוש שנים אחר פטירת שאר בשרו, רבי נתן אדלר זצ"ל, רבו של החתם סופר, ונקרא על שמו. בצעירותו למד תורה מאביו רבי מרדכי זצ"ל שכינה כדיין בפנקספורט. לאחר מכן עבר לשיבתו של הגאון רבי אברהם בינא זצ"ל בווייצבורג והוסמך על ידו לרבנות בשנת תקפ"ח. לאחר תקופה קצרה בה כיהן כרבה של אולדנבורג, נפטר אביו והוא ירש את מקומו ברבנות האנובר. בשנת תר"ה עלה על כס הרבנות בלונדון ושמו נתפרסם בכל התפוצות כמנהיג דגול ורב השפעה. נפטר כאשר מלא לו פ"ז שנים, ביום כ"ט בטבת תר"ג ונטמן בבית העלמין בלונדון.

נושאים בהלכה

חמור נועד לעורר את לב המעינים בלבד ולא לפסוק הלכה למעשה

הרה"ג רבי אליאב יעקב גורטלר מורה הוראה בד"צ אלעד

האם קריאת שמע מהני ללימוד תורה לאחר ברכת אהבת עולם

הדין שמי שרוצה לצאת ידי חובת ברכת התורה בערבית כיוון לצאת ידי חובה בברכת אהבת עולם, וצריך ללמוד מיד לאחר התפילה ללא שום הפסק של דיבור. אמנם יש לברר מדוע קריאת שמע לא הוי לימוד תורה וא"כ לא יצטרך ללמוד אחרי התפילה. ועוד יש לברר במי שקורא קריאת שמע בשחרית לפני התפילה האם צריך לברך ברכת התורה או שלא צריך לברך ברכת התורה.

הגמ' בברכות דף יא: כותבת "אמר רב יהודה אמר שמואל השכים לשנות עד שלא קרא קריאת שמע צריך לברך, משרקא קריאת שמע אין צריך לברך שכבר נפטרה באהבה רבה." אומר רש"י ד"ה שכבר נפטרה באהבה רבה "שיש בה מעין ברכת התורה ותן בלבנו ללמוד וללמוד לשמור ולעשות ולקיים וכו'." תוס' ד"ה תוס' שכתב מביא את הירושלמי שמוסיף על הבבלי שאומר שאם קרא קריאת שמע אז נפטר ע"י ברכת אהבה רבה, מוסיף הירושלמי "והוא ששנה על אחר פירוש לאלתר שלמד מיד באותו מקום." תוס' מביא את ר"י שהבבלי חולק על הירושלמי, ולפי הבבלי לא צריך ללמוד אחרי התפילה. אומר תוס' ועוד "שדווקא אהבה רבה דלא הוי עיקר ברכה לברכת התורה, דעיקר אהבה רבה לק"ש נתקן ובשבילה אינו נפטר מברכת התורה אלא אם ילמוד מיד וגם לא יעשה היסח הדעת."

הב"י מקשה על הירושלמי מדוע צריך ללמוד לאחר ברכת אהבה רבה הרי הוא קורא קריאת שמע והוי לימוד, מתוך הב"י א' שמדובר שאמר אהבה רבה לאחר קריאת שמע, ולכן הירושלמי אומר שצריך ללמוד לאחר התפילה. ב' "דקריאת שמע ותפילה לא חשיבי לימוד לענין זה, דדברי תחנונים ותפלה לחוד ודברי תלמוד תורה לחוד, וקריאת שמע כדברי תפילה הוא." מבואר שיש מחלוקת בין שני תרוצי הב"י שלפי תרוץ א' אם הוא קורא קריאת שמע זה עולה ללימוד תורה לברכת אהבה רבה, אמנם לתרוץ ב' קריאת שמע לא נחשב לימוד תורה. מביא הב"י שהרשב"א מביא מהרא"ד שיש גורסים והוא שקרא על אחר ולפי"ז יוצאים ידי חובה בלימוד תורה ע"י קריאת שמע, ויש גורסים והוא ששנה על אחר, ולפי"ז ע"י קריאת שמע הוא לא יוצא ידי חובה.

השו"ע סימן מז סעיף ח כותב "יש להסתפק אי סגי בקורא קריאת שמע סמוך לה מיד בלי הפסק, ולכן יש לזהר לברך ברכת התורה קודם אהבת עולם." המ"ב ס"ק יז כותב "דיש לומר דקריאת שמע הוי רק כדברי תפילה כיון שאינו אומר זה לשם לימוד" ומוסיף המ"ב שהא"ר מביא הרבה פוסקים שסוברים שלא יוצא ידי חובה בקריאת שמע וכ"כ הגר"א, ובבה"ל מביא את רע"א שמבאר את השו"ע שזה רק זהירות בעלמא.

יש להקשות על הב"י שביאר שלא יוצאים ידי חובה לימוד בקריאת שמע משום שהוי כתחנונים ותפלה, דהרי הגמ' במנחות דף צט: כתוב "אפי" לא קרא אדם אלא קריאת שמע שחרית וערבית קיים לא ימוש ספר התורה וגו', א"כ מפורש שקריאת שמע זה תלמוד תורה. וכן הגמ' בגדרים דף ז. כתוב "אי בעי פטר נפשיה בקריאת שמע שחרית וערבית" א"כ מבואר שיוצא ידי חובה לימוד תורה בקריאת שמע.

ועוד קשה דהרי הטור סוף סימן מז מביא מנהג שהיו אומרים פסוקים בתחילת התפילה ורק אחר"כ מברכים ברכת התורה ואח"כ אומרים פרשת התמיד. וכותב הטור "והוקשה לי על זה הסדר לומר פסוקים קודם ברכת התורה, ונהגתי בעצמי מיד אחר ברכת אלוקי נשמה לברך ברכת התורה ולומר אחריה ברכת כהנים וכו'." מבואר מהטור שפסוקים זה לימוד תורה ולכן צריך לברך קודם ברכת התורה, והטור סימן מז אומר שלאחר ברכת אהבה רבה צריך ללמוד, א"כ מבואר שפסוקים זה לא כלימוד תורה, א"כ הטור סותר את עצמו.

עוד יש להקשות שהב"י בעצמו שם מביא בזה מחלוקת בראשונים האם צריך לברך על פסוקים ברכת התורה, ובברכת התורה הוא לא ציין כלל לזה משמע שקריאת שמע ופסוקים זה שני בדברים שונים. אמנם בקהילות יעקב בברכות סימן יד מבאר דזה גופא הספק של השו"ע, אמנם בב"י לא משמע כך. וכן קשה על המ"ב שהכריע מהאחרונים שקריאת שמע לא הוי כדברי תורה ובסימן מז המ"ב לא מכריע בברור מה לעשות, והמ"ב היה צריך להעיר לעיני בסימן מז.

ועוד ראיתי שמקשים [מ"ב מהדורת משנה אחרונה אות קנא] שהרי הב"י מבאר מדוע נשים צריכות לברך ברכות התורה, משום שיש חייבות בתפילה ותפילה כנגד קרבנות ולכן הם חייבות לומר פרשת פרשת הקרבנות, והרי זה רק תפילות ולא צריך לברך עבור זה ברכת התורה.

ונראה ליישב דהאור שמח מהלכות תלמוד תורה פרק א הלכה ב ד"ה בזה אומר שמה שיוצאים ידי חובת לימוד תורה בקריאת שמע זה רק אם הוא מכוון ללימוד תורה אבל אם לא מכוון הוא לא יוצא. ולפי"ז מובנת הגמ' שיוצא ידי חובת לימוד תורה בקריאת שמע. אמנם כל זה לכאורה א"ל לומר בדעת השו"ע שכתב שיש להסתפק האם יוצא ידי חובה, ולפי האור שמח תלי האם מכוון ללימוד תורה או לא. אמנם בה"ל הביא את רע"א שביאר את השו"ע שהספק רק לזהירות בעלמא, א"כ אפשר לומר שהאור שמח הוא גם בדעת השו"ע, וראיתי שמצינים לספר שיח השדה שכתב שא"ל לקיים שני מצוות בדבר אחד ולכן ק"ש לא עולה ללימוד תורה, ולכן לא יוצא ידי חובה בקריאת שמע.

ומצאתי בספר פניני תפילה פרק ב עמוד לה בשם הגריש"א שאומר שוודאי יוצא ידי לימוד תורה ע"י קריאת שמע, והספק של הב"י "דכיון שהירושלמי מצריך 'והוא ששנה על אחר' דוקא בברכת 'אהבה רבה' ולא בסתם ברכת התורה, משום 'דלא מתחזי' לשם ברכת התורה אלא בשונה על אחר ואם שנה על אחר אז נראית ברכה לשם עסק התורה כמו לשם קריאת שמע (לשון הרא"ש), והיינו כיוון שלא מפורש בברכה אלא 'הבוחר בעמו ישראל באהבה' ולא מפורש בחתימה ענין התורה לכן צריך להראות שהברכה שביקר הוא לשם ברכת התורה, לפיכך צריך לשנות על אחר." וזה מה שכתב הב"י "דקריאת שמע לא חשיבי לימוד לענין זה." אמנם יש להקשות שהמ"ב כותב שאם עבר זמן ק"ש הוא יוצא ידי חובה לברכת התורה, וקשה הרי זה לא מוכח, וענה הגריש"א למי לא מוכח, לנשים, דהיינו כיוון שזה לימוד תורה וא"ל לצאת בזה ידי קריאת שמע א"כ זה מוכח שהוי לימוד תורה. ולפי"ז יובן מדוע הב"י לא ציין לעיני בסימן מז וכן יובן הסתירה בטור כיוון שיש חילוק בין פסוקים לבין קריאת שמע, ובקריאת שמע יוצא ידי חובת לימוד תורה ורק לענין ברכת אהבת עולם זה שונה, וזה כוונת הב"י שאמר שהוי כתפילה ותחנונים ולכן זה לא ניכר כ"כ שזה לימוד תורה ולכן אולי לא מהני.

ולסיכום: מי שכיוון לצאת ידי ברכת התורה באהבת עולם צריך ללמוד אחר התפילה, ולפי האור שמח אם כיוון בקריאת שמע לשם לימוד תורה זה מהני ולא צריך ללמוד אחרי התפילה. ולפי השיח שדה א"ל לצאת בזה ידי לימוד תורה. ולפי הגריש"א קריאת שמע הוי לימוד תורה ורק לענין ברכת אהבת עולם זה לא עוזר כי הברכה לא ניכרת שזה ברכת התורה. ולפי"ז יהיה נפק"מ למי שרוצה לקרוא קריאת שמע לפני ברכת התורה, שלפי האור שמח אם הוא לא מכוון ללימוד תורה אז לא צריך לברך, ולפי השיח השדה גם אם כיוון ללימוד תורה לא מברך, אמנם לגריש"א יצטרך לברך והוי לימוד תורה.

הקהילה התורנית אלעד בד"צ אלעד

ברכת מזל טוב למע"כ מו"צ בד"צ אלעד

הרה"ג רבי אליאב יעקב גורטלר שליט"א

לרגל השמחה בהולדת הנכד נ"י

ברכותנו שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יו"ח מתוך שמחה והרווחה כל הימים

הקהילה התורנית אלעד בד"צ אלעד

ברכת מזל טוב למע"כ מו"צ בד"צ אלעד

הרה"ג רבי אברהם ישעיהו לביא שליט"א

לרגל השמחה בנישואי הבן באיו"ס הבת תח"י עב"ג נ"י

ברכותנו שיהיה הבית בנין עדי עד וירור רוב נחת מכל יו"ח מתוך שמחה והרווחה כל הימים

זמני הלכה למעשה אופק אלעד בעריכת הרה"ג רבי זילבר זצ"ל

נה"ח מישורי	נה"ח הנראה	סוזק"ש מג"א	סוזק"ש הגר"א	שקיעת החמה
שבת	5:42	5:48	8:16	9:07
יום א'	5:41	5:48	8:16	9:07
יום ב'	5:41	5:47	8:15	9:07
יום ג'	5:40	5:46	8:15	9:07
יום ד'	5:40	5:46	8:14	9:06
יום ה'	5:39	5:45	8:14	9:06
יום ו'	5:39	5:45	8:14	9:06
שבת	5:38	5:44	8:13	9:06

בית דין צדק - אלעד

בתי הוראה - ב"ד לעניני ממונות -
כשרות - עירובין - קופת העיר מתן
בסתר - רישום נישואין - יעוץ רפואי
בראשות מורנו המרא דאתרא

הגאון רבי שלמה זלמן גרוסמן שליט"א
המרכז: ר' פרנץ אלעד טלפון: 9096571 פקס: 9369453

לשאלת רבים

היות ולאחרונה הרבה פיצריות בעיר אינם לשים את

בצקי הפיציות במי פירות, ולדעת רוב הפוסקים ברכתם

'המוציא' (אף בלא שיעור קביעת סעודה), אשר

על כן אנו מפרסמים כאן רשימת המקומות שתחת

השגחתנו שבהם אלו שהבצקים נילושים במים פירות,

ואלו שאינם נילושים במי פירות:

נילוש במי פירות

פיצה אלעד - רח' אבטליון

פיצה אליה - מרכז יהלום

אינם נילושים במי פירות

מאפיית הכפר - מרכז רימון

פינקולדה - מרכז יהלום

ויאכלו ענבים וישבעו

בברכת התורה - מח' הכשרות

קול התורה

כסא דברכתא

נשגור לידידנו הנכבד מכותבי המאמרים בעלון
ומורה הוראה בד"צ אלעד

הרה"ג רבי אליאב יעקב גורטלר שליט"א

לרגל השמחה בהולדת נכדו בן לחתנו רבי רפאל קוק במז"ט

יהא רעווא מן שמאי שיזכו אביו ואמנו להכניסו בביתנו של
אברהם אבינו בעתו ובזמנו ולגדלו לתורה לחופה ומע"ט
וירורו וקניו רוב נחת ממנו ומכל יו"ח

ישיבת אברכים זכרון יהודה

לע"ג הבח' גדליהו יהודה ז"ל ב"ר דוד שליט"א
אשרי העם הם לומדך

הננו שמחים להודיע לציבור הת"ח ובני התורה החפצים להשלים
ולהעמיק בשאר חלקי התורה ק"כ בס"ד יפתח שיעור חדש

בספהק "אוצרות חיים" למהר"ו זיע"א

מפי הגה"צ שליטא הבקי בתורת הנגלה והנסתר, בעל הסברה
נפלאה ומחבר אוצרות חיים המבואר ועו"ס

תלמידו המובהק של הגר"ש דבליצקי צוק"ל

אשר יכווין את הלומדים במסילה העולה בית אל
מתאים גם למתחילים ממש,

לפרטים על מועד השיעור ומיקומו ניתן לחייג לקו
039260157 ולהקיש 2 להרשמה לקבלת צינתוק,

כמו כן ניתן להירשם לכולל ערב למסגרת זו

להרשמה נא להשאיר הודעה עם פרטים בנייד: 0504176754
ג.ב. מילגה נאה למתאמים, מס המקומות מוגבל לע"ע,

בברכת תורתו מגן לנו ובברכת התורה